Бөтә илдәрҙең пролетарийҙары, берләшегеҙ!

Хеҙмәт БАЙРАҒЫ

Газета 1931 йылдың 1 ноябренән сыға

Башҡорт АССР-ы КПСС-тың Хәйбулла район комитеты һәм халыҡ депутаттарының район Советы органы

№ 99 (6382) 1987 йыл, 20 август, кесаҙна Хаҡы 3 тин.

Урак-87

Туҡтауһыҙ эшләйҙәр

«Аҡъяр» совхозының Быҙаулыҡ бүлексәһе баҫыуҙарында ашлыҡтың уңып өлгөрөүе игенселәрҙә һәйбәт кәйеф тыуҙыра, шуға күрә хужалыҡтың күп кенә комбайнерҙары урып йыйыу эштәрендә икеләтә дәрт менән тырышып эшләй.

Шуларҙың береһе — Ә. Түләмбәтов. Ул урып йыйыу кампанияһы башынан алып үҙенең комбайнын юғары етештереүсәнле файҙалана. Ҡайһы бер көндәрҙә бүлексәнең алдынғы комбайнеры 400—450 центнер иген һуға.

Автомобиль транспортының берҙәм эшләүе комбайндарҙы юғары етештереүсәнле файҙаланырға мөмкинлек бирә. Мәҫәлән, шофер Р. Исҡужин смена һайын комбайндарҙан ырҙын табағына 80 тоннаға яҡын иген ташый. Ул, ЗИЛ-554 машинаһы менән урып йыйыу агрегаттарының туҡтауһыҙ эшен тәьмин итеп, комбайндарҙан ырҙын табағына иген ташыуҙа өлгө күрһәтә.

И. СӨЛӘЙМӘНОВ.

БЕҘҘЕҢ РЕЙД

СИҘӘМ ИГЕНЕ

Ураҡ бер ҡасан да еңел бирелмәй, ул быйылғы йылда ла ҡыйынлыҡ менән йыйып алына, етмәһә, әленән-әле булып торған яуындар урып йыйыу эшен тотҡарлай. Шуға ҡарамаҫтан, «Хәйбулла» совхозы игенселәре аяҙ көндөң һәр сәғәтен, минутын файҙаланып ҡалырға ынтыла. Көндәрҙең яуынлауы арҡаһында комбайндарҙың туҡтап тороуын кәметеү өсөн уларҙың ҡайһы берҙәрен туранан-тура урып һуғыуға, ә икенселәрен бүлә йыйыуға үҙгәртеп ҡорғандар. Яуындан һуң үҫеп ултырған ашлыҡ яҫмала ятҡандағыға ҡарағанда тиҙерәк һурыға, әгәр көн ҡояшлы торһа, комбайндар сабыуҙы ҡыҙыулата.

Совхоздың баш агрономы, халыҡ контроле группаһы председателе Д. Н. Андрианов менән 330 гектар иген баҫыуына килдек. Бер нисә комбайн «Безенчукская-139» бойҙайын яҫмаға саба. Улар ике звеноға бүленгән, һәр береһе үҙенең загонында эшләй. Йәш, әммә тәжрибәле механизатор А. Ипатов етәкселегендәге звено составына совхоздың идаралыҡ работниктары ингән. Директорҙың мал аҙығы етештереү буйынса урынбаҫары Р. Хоҙайбирҙин һәм өлкән диспетчер В. Девицкий иген урағы осорона комбайнға ултырған. Стажлы механизаторҙар ҙа арыу ғына эшләй.

Икенсе загонда комсомолец А. Балакиндың звеноһы ашлыҡ саба. Ундағы егеттәр йәшерәк, өлкән иптәштәренән бер ни тиклем ҡалыша, ләкин звено етәксеһе төшөнкөлөккә бирелмәй, бригада комбайнерҙары араһында Александр пуңғы биш көнлөктәрҙең береһендә иң юғары етештереүсәнлеккә өлгәшкән — 289 гектар майҙандың ашлығын яҫмаға һалған.

Механизаторҙарҙы мораль яҡтан дәртләндереү ниндәйҙер кимәлдә хеҙмәт етештереүсәнлеген арттырыуға булышлыҡ итә. Биш көнлөк заданиеһын уңышлы үтәгәндәрҙең комбайндарына ҡыҙыл флажоктар ҡуйыла. Алдынғыларға ҡотлау открыткалары тапшырыла, унда ҡотлау һүҙҙәре менән бергә яҡындағы көндәргә бурыстар яҙыла. Был, әлбиттә, комбайнерҙарға дәрт өҫтәй, улар теге йәки был звеноның күпме эшләүе менән ҡыҙыҡһына, үҙҙәренең мөмкинлектәрен башҡаларҙыҡы менән сағыштырып ҡарай, бүтәндәрҙе ҡыуып етеү теләге менән сәмләнеп эшкә тотона.

Икенсе бер баҫыуға килеп еткәс, йоҡа яҫмаларға иғтибар иттек. Ундай яҫмаларҙы йыйып һуғыуы бигерәк тә ҡыйын. Ғәҙәттә ошондай баҫыуҙарҙа игенде юғалтыуға юл ҡуйыла. Әммә Исаковтарҙың ғаилә звеноһы эшләгән баҫыуҙа игендең юғалтылыуын күрмәҫһең. Звено етәксеһе Михаил Андреевич үҙенең ҡустылары Николай Исаков һәм Андрей Рамаҙановтар менән ашлыҡ йыйыу сифатына бик иғтибарлы. Яҫмаларҙы контроль һуғыу күрһәткәнсә, ошо баҫыуҙың һәр гектарынан 14-әр центнер иген алалар. Комбайндар беренсе түбәнәйтелгән тиҙлектә яҫмаларҙы матурлап йыя. Бункер иген менән тулғайны, эргәлә торған машина килеп тә етте. Уларҙы шофер Иван Андреевич хеҙмәтләндерә, уның фамилияһы ла Исаков. Ағалы-ҡустылы Исаковтар ғаилә звеноһы комбайндары туҡтап тормаһын һәм тулы көскә эшләһен өсөн тырыша. Әгәр берәй боҙоҡлоҡ килеп сыҡһа, звено етәксеһе комбайнды ремонтлап ҡала, ә бүтән икәү эшен дауам итә. Әгәр комбайн ныҡлап боҙола икән, техник хеҙмәтләндереү звеноһы ярҙамға килергә әҙер. Был звено менән коммунист В. Н. Баталов һәм шофер И. И. Волков етәкселек итә. Улар әле яңы ғына бер баҫыуҙа запас частары, солидолы менән трактор арбаһын ҡалдырған. Слесарҙар Ф. Балакин менән коммунист С. Ғөбәйҙуллин бер комбайндың боҙолған урынын йүнәтеп ҡалған, ә үҙҙәре бүтән баҫыуға ашыҡҡан. Уларға көн һайын 4150 гектар баҫыуҙарҙы йөрөп сығырға, 20 комбайнды хеҙмәтләндерергә тура килә.

Шулай бер көндә комбайндарҙың береһендә ҡабул итеүсе битер һынған булған. Уны йүнәтеү — еңел эш түгел, әммә ремонтсыларға барлығы ике сәғәт кәрәк булған, һәм комбайн тағы эшләй башлаған.

Комсомол бүлексәһенең 6-сы бригадаһының подряд коллективы ағзалары 344 гектар өсөнсө баҫыуҙың һәр гектарынан 22—23-әр центнер иген йыйып ала.

К. Нурғәлин, Р. Ҡыуатов, Б. Нурғәлин 1000-әр центнерҙан ашыу иген һуҡҡан. Механизаторҙар яҡшыраҡ эшләргә тырыша, әммә күбәләрҙә һуғылып бөтмәгән башаҡтар табылды, беҙ килгәс кенә бүлексә агрономы комбайндарҙы көйләргә тотондо.

Совхоз баҫыуҙарында иген уңышы насарҙан түгел, уның яртыһына яҡыны йыйып алынған. Алда көсөргәнешле хеҙмәт менән үтәсәк көндәр бар әле, ураҡтың тәүге көндәрендә юл ҡуйылған хаталарҙы иҫәпкә алып, тағы ла яҡшыраҡ, сифатлыраҡ эшләү өсөн тырышырға кәрәк.

Рейдта ҡатнаштылар:
Д. АНДРИАНОВ,
совхоздың халыҡ контроле группаһы председателе.
В. АБДРАХМАНОВ,
беҙҙең махсус хәбәрсебеҙ.

ҺҮРӘТТӘ: М. А. Исаковтың (уртала) ғаилә звеноһы.

Р. БАЙМУРЗИН фотоһы.

ПОЧЕТ ТАҠТАҺЫ

Район малсыларының малсылыҡ продукттарын етештереүҙе һәм һатыуҙы арттырыу, малдарҙың продуктлылығын күтәреү һәм уларҙың һанын ишәйтеү буйынса ете айҙағы социалистик ярыш йомғаҡтарын ҡарап сығып, КПСС райкомы бюроһы, халыҡ депутаттарының район Советы башҡарма комитеты, агропромышленность комплексы работниктары профсоюзы райкомы президиумы һәм ВЛКСМ райкомы бюроһы «Хеҙмәт байрағы» район газетаһындағы Почет таҡтаһына индерҙе:

Т. Авдеева — «Таналыҡ» совхозы һауынсыһы, 545 центнер, йәки 25 һыйырҙың һәр береһенән 2199-ар килограмм һөт һауып алған.

З. Сәлимгәрәева — «Таналыҡ» совхозы һауынсыһы, 522 центнер, йәки 26 һыйырҙың һәр береһенән 2000-әр килограмм һөт һауып алған.

Г. Шәйехова — «Таналыҡ» совхозы һауынсыһы, 499 центнер, йәки 24 һыйырҙың һәр береһенән 2065-әр килограмм һөт һауып алған.

Х. Байғусҡарова — «Таналыҡ» совхозы һауынсыһы, 482 центнер, йәки 22 һыйырҙың һәр береһенән 2192-шәр килограмм һөт һауып алған.

Р. Вәлиева — «Новый путь» колхозы һауынсыһы, 481 центнер, йәки 23 һыйырҙың һәр береһенән 2166-шар килограмм һөт һауып алған.

А. Слащева — «Новый путь» колхозы һауынсыһы, 479 центнер, йәки 21 һыйырҙың һәр береһенән 2225-әр килограмм һөт һауып алған.

Л. Билалова — Ленин исемендәге колхоз һауынсыһы, 444 центнер, йәки 19 һыйырҙың һәр береһенән 2339-ар килограмм һөт һауып алған.

М. Кулямина — «Аҡъяр» совхозының быҙау ҡараусыһы, профилакторий осорондағы быҙауҙарҙы үҫтереүҙә тәүлегенә уртаса 1083-әр грамм артым алған.

М. Кәипов, И. Голомазов — «Маҡан» совхозы малсылары, һыйыр малдарын һимертеүҙә 485 центнер, йәки 442 баш малдың һәр береһенән тәүлегенә 846-шар грамм артым алған.

Н. Юрчева — «Аҡъяр» совхозының сусҡа ҡараусыһы, сусҡалар үҫтереүҙә 52 центнер, йәки 379 баш сусҡаның һәр береһенән тәүлегенә 450-шәр грамм артым алған.

Р. Сәйфуллин — «Маҡан» совхозы чабаны 56,49 центнер, йәки 797 баш һарыҡтың һәр береһенән 7,08-әр килограмм йөн алған.

КПСС райкомында кәңәшмә

18 августа КПСС райкомында ойоштороу-партия һәм идеология эшенең ағымдағы мәсьәләләре буйынса тәүге партия ойошмалары секретарҙарының кәңәшмәһе булып үтте.

КПСС райкомының ойоштороу бүлеге мөдире С. С. Насиров «Партия, профсоюз, комсомол ойошмаларында отчет һәм һайлауҙарҙы ойошҡанлыҡ менән үткәреү йәһәтенән һайлап ҡуйылған партия активының беренсе сираттағы бурыстары тураһында»ғы мәсьәлә буйынса сығыш яһаны. КПСС райкомы янындағы партия комиссияһы председателе М. Г. Некрасов — «Партияға ҡабул итеү һәм коммунистарҙың персональ эшен ҡарау буйынса эштең торошо тураһында», КПСС райкомының пропаганда һәм агитация бүлеге мөдире Ф. Ф. Илембәтов «1988 йылға ваҡытлы матбуғатҡа яҙылыуҙы ойоштороу һәм хәҙерге осорҙа идеология эшенең ҡайһы бер бурыстары хаҡында» һөйләне.

Кәңәшмә эшендә КПСС райкомы секретары С. Ҡ. Ғәбитова ҡатнашты.

Урып йыйыу барышы

(19 августа)

Беренсе графала — хужалыҡтар, **икенсеһендә** — иген һуғылған (планға ҡарата процентларҙа), **өсөнсөһөндә** — һәр гектарҙан алынған уңыш (центнерҙарҙа).

Колхоздар:		
Фрунзе исем.	41	15,6
«Новый путь»	46	16,1
«Кр. доброво.л.»	61	13,6
Калинин исем.	62	17
«Кр. знамя»	7	19,6
Ленин исем.	7	10,8
«Һаҡмар»	20	13,9
Салауат исем.	10	14,2

Совхоздар:		
«Аҡъяр»	31	14
«Таналыҡ»	50	13
«Хәйбулла»	53	13,3
«Маҡан»	53	13,8
«Матрай»	25	15,5
«Степной»	65	15,6

Район буйынса: 40 14,2

Районда иген культуралары 49764 гектар майҙанда сабылған, 37596 гектар майҙанда йыйып алынған, 53519 тонна иген һуғылып, шуның 12101 тоннаһы дәүләткә тапшырылған. «Аҡъяр», «Матрай» совхоздарында, «Красное знамя», Ленин исемендәге, «Һаҡмар», Салауат исемендәге колхоздарҙа урып йыйыуҙы ҡыҙыулатырға кәрәк.

Комбайнер, иҫеңдә тот:

Комбайндар 10 минут туҡтап торһа, был ваҡыт эсендә 0,3 гектар майҙандың уңышы йыйылмай ҡала. Ваҡыттың ҡәҙерен бел!

Партия тормошо

Партия ойошмаларында отчет һәм һайлауҙар

КПСС Үҙәк Комитетының июнь (1987 йыл) Пленумында, Политбюро партия ойошмаларындағы хәҙерге отчет һәм һайлауҙарҙы киләһе йылдың 28 июнендә үткәреләсәк XIX Бөтә Союз партия конференцияһына барыу юлында партияның бөтә эшмәкәрлеген артабан активлаштырыуҙың мөһим этабы итеп ҡарай, тип билдәләнде. Шуға күрә партия ойошмаларында сираттағы отчет-һайлау кампанияһын әҙерләп үткәреүҙе район эшсәндәренең хеҙмәт активлығын артабан күтәреү өсөн файҙаланырға кәрәк.

Район партия ойошмаһында отчет-һайлау йыйылыштары ошо йылдың сентябрь — октябрь айҙарында 67 партия группаһында, 24 цех һәм 25 тәүге партия ойошмаһында үткәреләсәк.

Уҙған йылдарҙың һабаҡтарын анализларға һәм иҫәпкә алырға кәрәк. 1986 йылғы отчет-һайлау кампанияһы, ғөмүмән, эшлекле, принципиаль шарттарҙа, коммунистарҙың үҫә барыусы активлығында үткәрелде. Партия группаларында йыйылыштарҙа КПСС ағзаларының һәм ағзалыҡҡа кандидаттарҙың 96,2 проценты, цех ойошмаларында — 96,9, тәүге ойошмаларҙа 96,5 проценты ҡатнашты. «Красный доброволец» колхозының Әбүбәкир бригадаһы (партгрупоргы Р. Ш. Әлибаев), «Хәйбулла ГРП-һының бураулау цехы (Н. И. Алябьев), «Аҡъяр» совхозы 2-се бүлексәһенең баҫыусылыҡ бригадаһы (Н. А. Агапов) партия группаларында, 2-се Аҡъяр урта мәктәбенең тәүге партия ойошмаһында (Т. А. Овчинникова) отчет-һайлау йыйылыштары үҙ-үҙеңде тәнҡитләү шарттарында үтте.

КПСС райкомы секретарҙары, бюро ағзалары һәм аппарат работниктары бөтә отчет-һайлау йыйылыштарын әҙерләп үткәреүҙә ҡатнашты һәм үҙҙәре лә сығыш яһаны. Йыйылыштарҙа коммунистар тарафынан партия группаларының, цех һәм тәүге партия ойошмаларының эшен яҡшыртыу буйынса 595 тәнҡит иҫкәрмәләре, тәҡдимдәр әйтелде.

Шул уҡ ваҡытта Әбеш, Мәмбәт, Уфимск урта мәктәптәре, лесхоз, иген ҡабул итеү предприятиеһы, район больницаһы һәм башҡа урындарҙағы партия ойошмаларында йыйылыштар яҡшылап әҙерләнмәне, коммунистар аҙ ҡатнашты. Шуға күрә быйыл былтырғы хаталарҙы ҡабатламаҫ өсөн бөтәһен дә эшләргә, эштәрҙең торошон заман талаптары менән сағыштырып ҡарарға, ентекле анализларға кәрәк.

Отчет докладтарында КПСС-тың XXVII съезы, КПСС Үҙәк Комитетының ғинуар (1987 йыл) Пленумы талаптары позицияһынан партия эшенең бөтә йүнәлештәрендәге эштәрҙең торошон анализларға, һәр коммунистың эшенә, үҙгәртеп ҡороуға уның мөнәсәбәтенә баһа бирергә кәрәк. Үҙгәртеп ҡороу һәм социаль-экономик үҫеште тиҙләтеү шарттарында нимәләрҙең эшләнеүен һәм эшләнеп етмәүен асыҡ күрһәтергә, партия эше эшмәкәрлегенең төп йүнәлештәрен конкрет билдәләргә кәрәк. Беҙҙең алға табан хәрәкәтебеҙгә нимәләрҙең тотҡарлыҡ яһауына, уларҙы йырып сығыуҙың ниндәй юлдары барлығына яуап бирелергә тейеш.

Ойоштороу, политик һәм тәрбиә эшенең бөтә саралары, формалары һәм методтары тик бер нәмәгә — 1987 йыл пландарын һис һүҙһеҙ үтәүҙе тәьмин итеүгә. Бөйөк Октябрҙең 70 йыллығын лайыҡлы ҡаршылауға йүнәлтелгән булырға тейеш. Беҙ үҙгәртеп ҡороу ҡоро һүҙҙәр араһында күмелеп ҡалмаһын, ә даими рәүештә киңәйһен һәм тәрәнәйһен өсөн барыһын да эшләргә бурыслыбыҙ. Ошо маҡсатта аҙ һанлы партия ойошмаларында һәм партия группаларында буласаҡ отчет-һайлау кампанияһын оҫта файҙаланырға тейешбеҙ. Һәр коммунистың үҙгәртеп ҡороуға индергән өлөшөн етди анализларға, һайлап ҡуйылған органдарҙың эшмәкәрлегенә принципиаль баһа бирергә, уларҙың составын үҙгәртеп ҡороуҙың актив яҡлылары, заман рухында эште ойоштороуға һәләтле кешеләр менән нығытырға кәрәк.

КПСС Үҙәк Комитетының июнь Пленумында йыл аҙағында бюро отчеттарын партия комитеттары Пленумдарында, ә тәүге партия ойошмалары комитеттары һәм бюроларының отчеттарын коммунистар йыйылыштарында тикшереүҙең маҡсатҡа ярашлы булыуы танылды. Һайланыусы һәр органға отчеттарға тулы етдилек менән әҙерләнергә, иғтибарҙы хәл ителмәгән проблемаға тулларға, юбилей йылы һәм тотош биш йыллыҡ пландарын һәм йөкләмәләрен срогынан алда тултырыу өсөн социалистик ярышты киң йәйелдерергә кәрәк.

Отчет-һайлау йыйылыштары коммунистар үҙҙәренең идея-политик белемен күтәреү өстөндә нисек эшләй, КПСС Үҙәк Комитетының «Хеҙмәтсәндәрҙең политик һәм экономик уҡыу системаһын үҙгәртеп ҡороуҙың төп йүнәлештәре» тураһындағы ҡарарын үтәү буйынса ниндәй саралар күрелә, тигән һорауға конкрет яуап бирергә тейеш.

Иптәштәрҙең партия эшенең, коллективтарҙың производство эшмәкәрлегенең киң мәсьәләләре буйынса фекерҙәре, аныҡ тәҡдимдәре эш мәнфәғәттәренән сығып принципиаль тәнҡит һәм үҙ үҙеңде тәнҡитләү эшкә яңы көс өҫтәй.

С. НАСИРОВ,
КПСС райкомының ойоштороу бүлеге мөдире.

Идеология фронты боецтары

МАССАЛАР МЕНӘН

— Был көндәрҙә агитмасса эше комбайндар агрегаттарына, ырҙын табаҡтарына күсерелде, — тип һөйләй Фрунзе исемендәге колхоздың партбюро секретары Фәһим Солтанғужин. — Агитаторҙар һәр комбайнерҙың, ырҙын табағы эшсеһенең, шоферҙың эшен ентекле күҙәтеп бара. Көн һайын социалистик ярыш бюллетене сығарыла, ә биш көнлөк йомғаҡтары буйынса ярышта еңеүселәргә ҡотлау открыткаһы тапшырыла.

Был эштәрҙең барыһы ла оперативлылыҡ, ныҡлы иғтибар талап итә. Агитатор-комсомолецтар Рәмил Аллабирҙин, Әнисә Кулгунина һәм Лидия Килдебаевалар үҙҙәренә йөкмәтелгән бурыстарҙы һәйбәт башҡара. Ураҡта ҡатнашыусы һәр кем агитмайҙансыҡтан үҙе өсөн кәрәкле информация таба ала. ОВП-20 иген таҙартыу машиналарының етештереүсәнлек нормаһы, социалистик ярыш шарттары һәм башҡа мәғлүмәттәр бар.

Мәҫәлән, әгәр комбайнер йәки шофер ярыш шарттарында күрһәтелгән биш көнлөк заданиеһы үтәһә, уға 10 һумлыҡ талон бирелә. Техник хеҙмәтләндереү звеноһы ағзалары ла башҡарған эш күләменә ҡарап 5—7-шәр һумлыҡ шундай талон ала. Был эштәрҙең барыһын агитатор алып бара.

Беҙ килгән көндә ырҙын табағында ике ОВП-20 иген таҙартыу машинаһы эшләй ине. Уларҙың һәр береһен 3—4 кеше хеҙмәтләндерә. Башлыса Аҡъяр урта мәктәптәре уҡыусылары эшләй. Иген күпләп килә башлаһа, булған бөтә иген таҙартыу техникаһы эшкә ҡушыласаҡ.

Ырҙын табағы мөдире Шәһит Ҡоҙабаев эшкә еңмләнеп тотонған. Барыһынан күренеүенсә, ул игенде таҙартыу һәм дәүләткә оҙатыу, орлоҡ, фураж һәм аҙыҡ-түлек фондына ҡалдырыу эшенә бөтә техниканы һәм кешеләрҙе йәлеп итә алыр, тип ышанабыҙ.

Колхоз идараһы янында еңеүселәр хөрмәтенә күтәрелгән Хеҙмәт даны флагы агитаторҙарҙың биш көн буйы ныҡышмалы эшләүе һөҙөмтәһе булып тора.

И. ҠОҘАБАЕВ.

Исеме Почет таҡтаһында

Бөгөн «Новый путь» колхозы баҫыуҙарҙың уңдырышлылығы буйынса колхоздар араһында икенсе урында тора. Бында һәр гектар 15,9-ар центнер төшөм бирә. Бындай уңышты йыйыуы күңелле лә, шул уҡ ваҡытта яуаплы ла. Быны ни өсөн комбайнерҙар һәм шоферҙар яңы көс менән эшкә тотоноу өсөн иртә таңдан баҫыуға ашыға.

Улар араһында хужалыҡтың тәжрибәле механизаторҙарының береһе коммунист М. Х. Ҡотоев та бар, КПСС райкомы бюроһы, халыҡ депутаттарының район Советы башҡарма комитеты биш көнлөк ярышта еңеүсе тип тапты. Алдынғы комбайнер М. Ҡотоев биш көнлөк заданиеһын 170 процентҡа үтәгән. Уның исеме «Хеҙмәт байрағы» район газетаһының Почет таҡтаһына индерелгән.

Коммунист М. Х. Ҡотоевты хеҙмәт коллективында яҡшы беләләр, алдынғы механизатор булғаны өсөн дә ихтирам итәләр. Ул юбилей йылы урағына бөтә яуаплылыҡ тойғоһо менән әҙерләнгән, бигерәк тә ашлыҡты юғалтыуға юл ҡуймаҫ өсөн тырыша. Хәҙер урып йыйыуҙың тәүге этабы үтәлде, ныҡышмалы әҙерлек үҙенекен итә, эштәр яҡшы бара.

Урып йыйыуҙың икенсе биш көнлөгөнә йомғаҡ яһалды. Хужалыҡтың ҡалған коммунистары араһында уның да күрһәткестәре яҡшы. Урып йыйыу кампанияһының башынан алып үҙенең «СК-5» комбайны бункерынан 2333 центнер иген бушатҡан.

Колхозда комбайнерҙар араһында юғары етештереүсәнлек өсөн ярыш дауам итә, эш темпы көндән-көн арта.

И. СӨЛӘЙМӘНОВ.

«Һаҡмар» колхозының Әбеш бригадаһынан коммунист Йәнтимер Назарғолов етәкселегендәге звено ағзалары комсомолецтар Айбулат Әминев, Ғәйнетдин Теләүғолов һәм Камил Мөхәмәтйәровтар клевр үләнен бесәнгә саба. Беренсе тапҡыр һәр гектарҙан 21-әр центнер бесән алынған. Хәҙер икенсегә сабалар, уның уңышы ла насарҙан түгел.

Звено ағзалары, ашлама индереп, тағы һуғарып, өсөнсөгә бесән сабып алыуҙы ла планлаштыра.

ҺҮРӘТТӘ: колхоздың партком секретары С. Я. Торошов (уңда) биш көнлөк алдынғыһы коммунист И. Ғ. Назарғоловҡа ҡыҙыл флажок тапшыра.

Р. БАЙМУРЗИН фотоһы.

Район газетаһы 40 йыл элек

Сәлихйән ауылынан гражданка... урып йыйыу эштәрендә ҡатнашҡанда 1,6 килограмм колхоз игенен урлаған. Ул ҡылған енәйәте өсөн СССР Верховный Советының 1947 йылдың 4 июнендәге «Дәүләт һәм йәмәғәт милкен урлаған өсөн уголовный яуаплылыҡ тураһында»ғы Указының 3 статьяһы нигеҙендә тикшереү органдары тарафынан уголовный яуаплылыҡҡа тартылыла, был статьяла биш йылдан һигеҙ йылға тиклем холоҡ төҙәтеү-хеҙмәт лагерына ебәреү һәм бөтә мөлкәтен конфискациялау ҡарала.

№ 32, 1947 йыл, август.

ХЕҘМӘТЕНӘ КҮРӘ ХӨРМӘТЕ

СССР Верховный Советының 1974 йылдың 18 ғинуарындағы Указы нигеҙендә Башҡорт АССР-ы Верховный Советының 1987 йылының 15 июлендәге Указы буйынса оҙаҡ йылдар буйы намыҫлы эшләгәндәре өсөн «Хеҙмәт ветераны» миҙалы менән наградландылар:

«Хәйбулла» совхозы буйынса

Әбделнасиров Хажмөхәмәт Әхмәткәрим улы — бригадир.

Аблаев Борһанетдин Сәләхетдин улы — баш экономист.

Алексеев Степан Иванович — төҙәүсе-мастер.

Әлибаев Фазылйән Исмәғил улы — ат ҡарауһы.

Әлибаев Шәфҡәт Имаметдин улы — чабан.

Әлибаева Фәриҙә Дәминдәр ҡыҙы — һауынсы.

Аслаева Ғилминур Сабирйән ҡыҙы — һауынсы.

Биккинин Иван Петрович — слесарь-газовик.

Булатов Рифҡәт Фәтхелислам улы — тракторсы.

Воронкова Клавдия Ивановна — техничка.

Ғәбитов Хәннан Ғәзизйән улы — бригадир.

Ғәлин Фәйзулла Ғәбдрәхмән улы — чабан.

Ғәлин Илһам Кирам улы — агроном.

Горячкин Леонид Степанович — тракторсы.

Ғөбәйҙуллин Йәғәфәр Мозафар улы — склад мөдире.

Далхин Зәкәриә Хәкимйән улы — ҡарауылсы.

Девицкий Алексей Павлович — автогараж мөдире.

Емельянов Владимир Павлович — Үҙәк бүлексә управляющийы.

Зазулин Петр Алексеевич — бригадир.

Исаков Петр Андреевич — тракторсы.

Исхаҡов Хәйбулла Әбделхаҡ улы — шофер.

Исхаҡов Хәсән Илһаметдин улы — директор урынбаҫары.

Киñйәбаев Мөхетдин Ҡоҙабай улы — балта оҫтаһы.

Кулешова Мария Николаевна — быҙау ҡараусы.

Куцайкина Наталья Никитична — сусҡа ҡараусы.

Мәхмүтов Фәхретдин Ғиззәт улы — ат ҡараусы.

Мостафин Йәмниха Сөләймән улы — шофер.

Истомин Егор Иванович — слесарь.

Мостафин Нәбиулла Хәйбулла улы — тимерсе.

Нурғәлин Хәлфетдин Әғзәм улы — ауыл хужалығы эшсеһе.

Пусошинский Иван Петрович — мал ҡараусы.

Путенихина Антонина Павловна — заправкалаусы.

Рамаҙанов Әлибай Исхаҡ улы — веттехник.

Рәхмәтуллин Миңлеғәле Алламорат улы — бригадир ярҙамсыһы.

Рәхмәтуллин Ибраһим Алламорат улы—мал ҡараусы.

Ризуанов Рафаил Нәғим улы — шофер.

Сәфиуллин Бәҙретдин Заһретдин улы — моторист.

Сафуанов Рәжәп Әбделхаҡ улы — слесарь.

Малсылык — удар фронт!

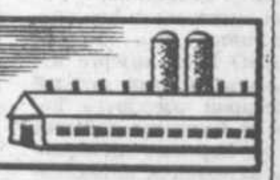

Еңеүселәр билдәләнде

Район хеҙмәт коллективтарының малсылык продукттары етештереү һәм һатыу, малдарҙың продуктлылығын арттырыу һәм һанын ишәйтеү буйынса 1987 йылдың ете айлык социалистик ярышы йомғаҡтарын ҡарап сығып, КПСС райкомы бюроһы, халыҡ депутаттарының район Советы башҡарма комитеты, агропромышленность комплексы работниктары профсоюзы райкомы президиумы, ВЛКСМ райкомы бюроһы дәүләткә ит һатыу планын 112 процентка, һөт буйынса 115 процентҡа үтәгән, **«Маҡан» совхозы коллективын,** бөтәһе 7796 центнер, йәки 392 һыйырҙың һәр береһенән 1988-әр килограмм һөт һауған, йыл башынан 90,5 процент һөттө беренсе сорт менән һатҡан **Ленин орденлы «Матрай» совхозының Новопетровка һөтсөлөк фермаһы коллективын** еңеүсе тип тапты.

Был коллективтарға КПСС райкомы, райсовет башҡарма комитеты, профсоюз райкомы һәм ВЛКСМ райкомының күсмә Ҡыҙыл байрағы тапшырыла.

Һөт етештереүсе малсылык звенолары араһында **Ленин орденлы «Матрай» совхозынан коллектив подрядта эшләүсе З. И. Демидованың звеноһы коллективы** еңеүсе тип табылды, 3208 центнер һөт, йәки 159 баш һыйырҙың һәр береһенән 2017-шәр килограмм һөт һауып алған.

Коллектив подрядта эшләүсе ғаилә звенолары араһында — **«Маҡан» совхозынан Р. Татлыбаев звеноһы коллективы,** һыйыр малдарын һимертеүҙә 412 центнер артым, йәки 609 баш малдың һәр береһенән тәүлегенә уртаса 741-әр, шул иҫәптән июлдә 764-әр грамм артым алған.

Һыйыр ите етештереүсе фермалар араһында — **«Маҡан» совхозының Маҡан фермаһы коллективы,** һыйыр малдарын һимертеүҙә һәр баш малдан тәүлегенә уртаса 718-әр грамм артым алып, планды 129 процентҡа үтәгән.

Сусҡа фермалары араһында — **«Аҡъяр» совхозының Татыр-Үҙәк фермаһы коллективы,** сусҡалар һимертеүҙә һәр баш малдан тәүлегенә уртаса 348-әр, шул иҫәптән июлдә — 381-әр грамм артым алып, планды 103 процентҡа үтәгән.

Һарыҡ фермалары араһында **«Маҡан» совхозының Мәмбәт фермаһы коллективы,** 186,19 центнер, йәки 3136 баш һарыҡтың һәр береһенән 5,94-әр килограмм йөн алған.

Һөт малсылығы звенолары, коллектив подрядта эшләүсе ғаилә звенолары, һыйыр ите етештереү буйынса фермалар, сусҡа, һарыҡ фермалары араһындағы социалистик ярышта еңеүселәргә КПСС райкомы, райсовет башҡарма комитеты, профсоюз райкомы һәм ВЛКСМ райкомының күсмә ҡыҙыл вымпелы тапшырыла.

Партия, профсоюз, комсомол комитеттары һәм бюролары, халыҡ депутаттарының ауыл Советтары башҡарма комитеттары, хужалыҡ етәкселәре һәм белгестәренә малсылыҡ продукциялары етештереү һәм һаҙы арттырыу, Бөйөк Октябрҙең 70 йыллығын лайыҡлы ҡаршылау, ун икенсе биш йыллыҡтың икенсе йылы заданиеларын уңышлы үтәү бурысы ҡуйылды.

Ҡарағыҙ, сағыштырығыҙ!

МАЛСЫЛЫК ПРОДУКЦИЯҺЫН ҺАТЫУ

(16 августка)

Беренсе графала — хужалыҡтар, **икенсеһендә** — дәүләткә ит һатылған, **өсөнсөһөндә** — һөт (туғыҙ айлыҡ планға ҡарата проценттарҙа).

Колхоздар:			Совхоздар:		
Фрунзе исем.	28	90	«Аҡъяр»	53	81
«Новый путь»	33	88	«Таналыҡ»	57	86
«Кр. доброволец»	66	90	«Хәйбулла»	39	89
Калинин исем.	60	110	«Маҡан»	68	97
«Красное знамя»	67	81	«Матрай»	55	87
Ленин исем.	51	89	«Степной»	40	89
«Һаҡмар»	46	84			
Салауат исем.	28	83	**Район буйынса:**	**51**	**88**

Йәмәғәт малдарын йәйләүҙә аҫырау осоро тамамлана. Уҙған ете ай күрһәткестәре күп һөт һәм артым алыу осоро мөмкинлектәренең тулыһынса файҙаланылмауын раҫлай. Шуның һөҙөмтәһендә ҡайһы бер хужалыҡтар тейешле файҙа күрә алманы. Бигерәк тә дәүләткә ит һатыуҙа артта ҡалдылар. Мәҫәлән, ете ай ярымда колхоздар һәм совхоздар 19262 центнер ит тапшырҙы, ә туғыҙ айлыҡ план—37900 центнер. Фрунзе исемендәге, «Новый путь», Салауат исемендәге, «Һаҡмар» колхоздарында, «Хәйбулла», «Степной» совхоздарында продукция һатыуҙың күрһәткестәре бигерәк тә түбән. Улар уҙған йылдың шул уҡ осорона ҡарағанда ит тапшырыуҙы шаҡтай кәметте.

Йәйге лагерҙа мал ашатыу һәм аҫырауҙың торошо ҡәнәғәтләнерлек түгел. Малдарҙы даими рәүештә өҫтәмә ашатмауҙы аҙыҡтарҙың юҡлығы, ҡайһы бер етәкселәрҙең, зооветеринария белгестәренең яуапһыҙлығы, хужаһыҙлығы менән аңлатырға мөмкин. Шуның һөҙөмтәһендә һыйыр малдарынан һәм сусҡаларҙан артым һәм үрсем алып еткерелмәй, малдарҙың үлеүе артҡандан-арта, ит комбинатына еңел ауырлыҡтағы мал оҙатыла, ә былар хужалыҡтарға ҙур зыян килтерә, күп продукция юғалтыла.

Мәҫәлән, «Хәйбулла», «Аҡъяр» совхоздарында, Ленин исемендәге, «Красный доброволец» колхоздарында һыйыр малдарының тәүлегенә уртаса артымы түбән. Ә июль айында «Степной» совхозында һәр сусҡанан тәүлегенә уртаса бары тик 165 грамм, Ленин исемендәге колхозда 174 грамм артым алдылар, ә район буйынса уртаса күрһәткес — 303 грамм.

Ит малсылығын шулай үҫтереп, экономиканы артабан нығытыу, ит һатыуҙың халыҡ хужалығы планын үтәү мөмкин түгел.

Район хужалыҡтары һөт һауып алыу буйынса ла артҡа сигенә башланы, етмәһә, дәүләткә тапшырылған был продукцияның сифаты ла яҡшы яҡҡа үҙгәрмәне. Тулайым һөт етештереү көндән-көн кәмей, сөнки хужалыҡтарҙа һауымды кәметеүгә юл ҡуймаҫ өсөн тейешле саралар күрелмәй. Баҫыуҙарында силосҡа культуралар сабылһа ла, ҡайһы бер хужалыҡтарҙа һауын һыйырҙарына өҫтәмә йәшел аҙыҡ бирмәйҙәр.

Көтөүлектәрҙә үлән наҡыҫланды. Бигерәк тә дала зонаһында эҫе ҡояш нурҙары аҫтында үлән көйөп ҡатты. Шундай мәлдә малдарҙы йәшел аҙыҡ менән өҫтәмә ашатыу бик мөһим, сөнки малдар туймаһас, һөт һауымы кәмей, юғары артым алыу мөмкин түгел. Шуны аңлаған хужалыҡтар, бигерәк тә хәҙерге осорҙа, малдарҙың продуктлылығын кәметмәү өсөн бөтә сараларҙы күрә. Ләкин резервтар эҙләмәгән, булғаны менән ҡәнәғәтләнеп йәшәгән коллективтар ҙа бар әле.

Малсылыҡ продукциялары һатыу буйынса пландарҙы үтәү — һәр кемдең намыҫ эше.

Күңеле уның эштә

Көн кискә ауышты. Салауат исемендәге колхоздың Ғәлиәхмәт һөтсөлөк фермаһының урман аҡланында урынлашҡан йәйге лагерында ғәҙәттәге тормош ҡайнай —киске һауын башланған. Һауыу агрегаты геүләй, күнәктәрҙең сыңлауы ишетелә. Һауынсыларҙың һәр береһе үҙ эше менән мәшғүл.

Машина менән һауыу операторы Рәйсә Атанованы үҙенең ғәҙәттәге эш урынында осраттыҡ. Ете ай йомғаҡтары буйынса алдынғы малсы ферма һауынсылары араһындағы социалистик ярышта беренсе урында килә. Ул — эшен яҡшы белгән алдынғы малсы. Фермала килеп тыуған билдәле бер ауырлыҡтарға ҡарамаҫтан, алдынғылыҡты ҡулдан ысҡындырмай.

Уның бөгөнгө эшсән кәйефенә ҡарап фекер йөрөткәндә, ул биргән вәғәҙәһенә тоғро, Бөйөк Октябрь юбилейына һәр һыйырҙан 2400 килограмм һөт һауырға тигән маҡсатына ышаныслы аҙымдар менән бара, тип әйтергә мөмкин.

— Быйылғы йәйге осорҙа эшләүе бик ауыр булһа ла, алға ҡуйылған бурыс үтәлерлек, — тип һөйләй Рәйсә Атанова, — һыйырҙар йәй буйы тиерлек бер үк көтөүлектә йөрөнө, ә өҫтәмә йәшел аҙыҡ вәғәҙә итәләр ҙә ни өсөндөр килтермәйҙәр. Һәр һыйырға 500-әр грамм фураж бирәбеҙ, шул ғына. Шуға ла фермала һауым былтырғынан түбән.

Һүҙсән, үткен ҡатын, бөтә етешһеҙлектәрҙе тураһы менән әйтә, шул уҡ ваҡытта коллективта абруй һәм ихтирам яулаған, намыҫлы, эш һөйөүсән малсы, коммунист булараҡ, колхоздың партия комитеты ағзаһы, халыҡ контроле группаһы һәм колхоз идараһы ағзаһы итеп һайланған.

Шунлыҡтан Рәйсә Атанова үҙ эшенең һәм бөтә коллективтың һуңғы һөҙөмтәләре менән ҡыҙыҡһынып эшләй.

— Башҡа күп кенә мәсьәләләрҙе лә хәл итергә кәрәк,—ти ул,—мәҫәлән, алмаш һауынсы һаман юҡ, ял итмәй эшләйбеҙ. Май айында бригада подрядына күскәйнек, үҙгәреш һиҙелмәй, эш йүнләп алға бармай...

Ысынлап та, фермала үҙгәреш тойолмай. Бында хеҙмәтте ойоштороуҙың коллектив формаһы нығынып урынлашмаған. Хеҙмәттә ҡатнашыу коэффициенты тәртипте, продукция сифатын, башҡа үҙенсәлектәрҙе иҫәпкә алмайынса, исем өсөн генә тултырып барыла. Һүҙ юҡ, фермала туберкулез ауырыуы булғанлыҡтан да эшләүе ауырға төшә. Ай һайын тикшереү үткәреүҙән ауырыу тип табылған малдар иткә оҙатыла. Бөтә һөт пастеризациялап тапшырыла.

Колхоздың алдынғы һауынсыһы, коммунист Р. Ғ. Атанова беҙгә бына ниндәй ауырлыҡтар тураһында һөйләне. Күрәһең, колхозда улар күптән билдәле, тик иңәлер үҙгәрештәр һиҙелмәй.

Алда һөйләп үтеүебеҙсә, Р. Ғ. Аатнова, бер нәмәгә ҡарамаҫтан, Бөйөк Октябрь юбилейын лайыҡлы ҡаршылау буйынса эшкә үҙенең тос өлөшөн индерергә ынтыла. Йыл башынан һәр һыйырҙан 1887 килограмм һөт һауып алған.

...Иҫәпсе үлсәнгән һөт һөҙөмтәләрен дәфтәренә яҙып бара. Ғәҙәттәгесә, Рәйсә Атанова һыйырҙарын беренсе булып һауып бөтәрҙе. Тағы бер хеҙмәт көнө артта ҡалды.

Р. ИМАНҒОЛОВ.

ҺҮРӘТТӘ: машина менән һауыу операторы, коммунист Р. Ғ. Атанова.

Р. БАЙМУРЗИН фотоһы.

Һөт ҡайҙа юғалған?

Һыйырҙың һөтө «теләндә» генә түгел. «Россия» колхозы идараһының һорауы буйынса хужалыҡ фермаларында түбән һауым алыу сәбәптәрен өйрәнгән Старобельский РАПО-һы белгестәре иҫбатланы быны. Улар мал аҙығы базаһын нығытыу, комплекслы механизациялау һәм тармаҡты интенсивлаштырыуҙың башҡа факторҙары буйынса хужалыҡтың тырышлығын юҡҡа сығарыусы күп кенә типик хаталарҙы асты.

Фермала һыйыр һауыу технологияһының иң элементар талаптары ла үтәлмәгән. Аппараттарҙы ашыҡ-бошоҡ әҙерләгәндәр, һыйыр һауыу башланғанда ҡағиҙәләр йыш боҙолған. Быларҙың барыһы ла һауымды кәметеүгә алып килгән. Уның ҡарауы ошондай «удар темпта» эшләп, һәр һауынсы көн һайын үҙенә бер ярым —ике сәғәт ваҡыт ҡалдырған.

Ошо рәүешле ваҡыт «экономиялау» нимәгә кәрәк һуң? Был социологик һорау алыу ярҙамында асыҡланды. Фермаға өс талҡыр килеп ҡайтыу өсөн һауынсылар өс сәғәт самаһы ваҡыт әрәм итә. Үҙәк усадьбала тауарҙар һатып алыу өсөн тағы ла бер сәғәт үтә. Бынан тыш, район көнкүреш йортона, район больницаһына барырға, ялыулыҡ артынан йөрөргә тура килә. Быға өсөн бер нисә сәғәт ваҡыт, ә ҡайһы бер ҙә тотош бер көн юғала. Етештереүсәнле һәм етештереүсәнһеҙ сарыф ителгән ваҡытты бергә ҡушҡас, ферма работниктарының үҙҙәре өсөн ваҡыт бөтөнләй ҡалмауы асыҡланды. Бына шуға ла өйгә иртәрәк ҡайтыу өсөн улар технологияны ябайлаштырырға мәжбүр булғандар.

Был күптәр өсөн көтөлмәгән һабаҡ булды. Хужалыҡ һәм район етәкселәре оператив саралар күрергә тотондо.

Һауынсыларҙың үҙ ваҡыты барлыҡҡа килгәс, «Россия» колхозында бер аҙна эсендә генә һауым бер ярым килограмға күтәрелде.

Н. СКРЫПНИК,
ТАСС хәбәрсеһе,

КОМСОМОЛДА, БӨТӘ ЙӘМҒИӘТТӘГЕ КЕҮЕК, ПРАКТИК ЭШТӘР ВАҠЫТЫ ЕТТЕ. ҺӘР КОМСОМОЛ КОМИТЕТЫНДА, ҺӘР КОМСОМОЛ ОЙОШМАҺЫНДА КОНКРЕТ ЭШТӘРГӘ КҮСЕРГӘ КӘРӘК.
(ВЛКСМ-дың XX съезы материалдарынан).

Культуралы ял. Уға нимә ҡамасаулай?

Һөйләшеүҙә культура бүлеге мөдире А. С. Байгилдина, үҙәкләштерелгән китапханалар системаһы директоры Ф. Ғ. Мәжитова, культура бүлеге инспекторы М. Татлыбаева, ВЛКСМ райкомының беренсе секретары Т. Р. Алтынбаев, комсомол райкомының икенсе секретары Н. Ә. Димөхәмәтова, тәүге комсомол ойошмаларының секретарҙары һәм комитеттары ағзалары Ә. Д. Сафин (110-сы СПТУ), Р. В. Ғәббәсова (райпо), М. Р. Рәхмәтуллин (РАПО), Р. Х. Юлдашбаева (Дәүләт банкыһы бүлексәһе), ДОСААФ райкомы председателе А. Н. Валявин, КПСС райкомының пропаганда һәм агитация бүлеге мөдире урынбаҫары, район ҡатын-ҡыҙҙар советы председателе урынбаҫары Р. И. Солтанова ҡатнашты.

Хәбәрсе: Йәмғиәттәге торғонлоҡ ваҡыты культура-ағартыу эшенә лә йоғонто яһамай ҡалманы. Бөгөн илдә тәрбиә, культура практикаһын яҡшы белгән, буш ваҡытты культуралы ойоштороуға һәләтле белгестәр етмәй. Заман талаптарына яуап биреүсе клубтар, культура йорттары аҙ. Хеҙмәтсәндәрҙең буш ваҡыты проблемаһы торған һайын киҫкенләшә.

Был «ауырыу» беҙҙе лә уратып үтмәне. Төрлө инстанцияларға, район газетаһы редакцияһына клуб учреждениеларының насар эшләүе, ауылда эштән буш ваҡытта күңелһеҙ булыу тураһында хаттар һәм ялыуҙар ағымы кәмемәй. Район үҙәгендә был мәсьәлә эштәр яйға һалынмаҒас, бүтән ауылдар тураһында әйтеп тораһы ла юҡ. Билдәле булыуынса, 500-гә яҡын район үҙәгендә культура йорттары юҡ. Ә беҙҙең Аҡъяр ауылында ул күберәген буш тора. Ҡайҙалыр тормошҡа ныҒыраҡ үтеп ингән спорт һәм диско клубтары, йәштәр кафеһы, һәр төрлө түңәрәктәр, һәүәҫкәрҙәр берекмәләре ҡайҙа һуң? Уларҙы кем көсө менән булдырырға? Әлбиттә, ҡайһы бер саралар үткәрелеп тора, әммә ул өлгөрөп еткән проблемаларҙы тулыһынса хәл итерлек түгел.

Кемдәндер көтөп тороу, зарланып йөрөү ваҡыты үтте, булғандарын эшкә ҡушып, уны ҡыйыу һәм оҫта файҙаланырға кәрәк. Бөгөн беҙҙә билдәле бер средстволар, материаль база бар, ләкин улар иртәгә тағы яҡшыраҡ буласаҡ. Ә бөгөн нимә эшләргә? Күп эш ҡыйратырға мөмкин, тик быны өсөн массалар араһынан дәртле, инициативалы, яңылыҡтарҙы күреп ала белеүсе, таланттарҙы аса алыусы кешеләр кәрәк. Ә беҙгә бөгөн был мәсьәләлә нимә ҡамасаулай һуң?

Ә. Сафин: Беҙгә иң элек йәштәрҙең инициативаһыҙлығы ҡамасаулай, тип уйлайым. Мәктәп эскәмйәһенән үк беҙҙең өсөн кемдеңдер ойоштороп йөрөүенә өйрәнеп киткәнбеҙ, ә беҙгә әҙерҙе йоторға ғына ҡала. Әгәр ситтән кемдер килеп ярҙам итмәһә, беҙ зарлана башлайбыҙ, сөнки үҙебеҙ эшләй алмайбыҙ, йәки еңелгә, әҙергә өйрәнеп ҡалғанбыҙ. Хәҙерге заман йәштәренең был етешһеҙлеге тураһында комсомолдың XX съезы трибунаһынан бөтәһенә ишетерлек итеп һөйләүҙәре лә бушҡа ғына түгелдер. Мин беҙҙең комсомол йыйылыштары миҫалында әйтергә теләйем. Унда комсомолецтар йоҡлап ултыра. Әлбиттә, быға иң элек беҙҙең практикаға ингән бюрократия, формализм һәм ойошҡанһыҙлыҡ ғәйепле. Ләкин уның менән кем көрәшергә тейеш һуң, йәштәр үҙҙәре түгелме ни?

Ф. Мәжитова: Мин беҙҙең йәштәргә аптырап ҡарайым. 110-сы СПТУ йәштәрен генә алайыҡ, әлбиттә, башҡалар тураһында ла быны әйтеп булыр ине. Беҙ училищела ҡыҙыҡлы һәм файҙалы шиғри кисәләр үткәреп ҡарарға уйланыҡ, ләкин тамашасылар шул тиклем пассив булып ҡалды. Әллә йәштәр иренде, әллә шиғырҙар моданан сыҡты инде.

Ә. Сафин: Ә бәлки беҙҙең йәштәр бындай кисәләргә әҙер түгелдер? Уларҙың күптәре шиғыр ярата. Ҡайһы берҙәре хатта үҙҙәре яҙа. Училище йәштәренең әйтеүенә ҡарағанда, шиғырҙар кисәһендә уларға күңелһеҙ булған, сөнки улар пассив тыңлаусылар ролендә генә ҡатнашҡан. Әгәр кисәгә ике яҡлап та әҙерләнһәләр, күңелле үтер ине. Йәштәргә диспуттар, йәнле аралашыу кәрәк. Хәҙер КВН-дар, викториналар, һорауҙар һәм яуаптар кисәләре, «Нимә? «Ҡайҙа? Ҡасан?» осрашыуҙары кеүек саралар үткәрелеүе осраҡлы түгел. Бөтә кешеләр ҙә активлыҡҡа ынтыла, ваҡыт шуны талап итә.

Н. Димөхәмәтова: Беҙҙең йәштәрҙә аңлылыҡты һәм активлыҡты арттырырға кәрәк, тигән менән килешмәй булмай. Бик аҡрын «уяналар». Йыш ҡына беҙҙең һәйбәт һәм ҡыҙыҡлы башланғыстар тормошҡа ашмай ҡала. Бында мин иҫке паркта үткәрелгән комсомол өмәһе тураһында һүҙ йөрөтәм. Унда шул уҡ йәштәр өсөн аллеялары, беседкалары булған ял зонаһы төҙөргә, танса майҙансығын иңыртып эшләргә, территорияны төҙөкләндереп, яҡшылап кәртәләп ҡуйырға мөмкин. Әммә башланған эш ярты юлда туҡтап ҡалды. Ҡыйғыпырын йыйып өйҙөләр, сығарып түгергә кеше юҡ.

Т. Р. Алтынбаев: Был иһә бөтәбеҙгә башланған эште аҙағына тиклем еткерергә өйрәнеү кәрәклеге тураһында һөйләй. Икенсенән, әгәр йәштәрҙе буш ваҡытты үткәреү мәсьәләһе борсой икән, был һөйләшеү ҡоро һүҙ булып ҡалмаһын, ысынлап та йәштәрҙең ярҙамына таянырлыҡ булһын.

АНОНС: Бөтә тәүге ойошмаларҙа комсомол йыйылыштары-диспуттарының көн тәртибенә бөгөнгө һөйләшеүҙә ҡуйыу тәҡдим ителә. Ошо проблеманы асыҡ дискуссия формаһында, ниңтәштәрсә шарттарҙа, формализмһыҙ тикшерергә кәрәк. Һәр кем үҙ фекерен әйтеп кенә ҡалмаһын, аныҡ тәҡдимдәр ҙә индерһен. Йәғни, йәштәр коллективында нимә ойошторорға мөмкин? Йәштәрҙең күпселеген нимә ҡыҙыҡһындыра? Бөгөн уларҙың ҡулынан ниндәй эштәр килә? Мәнфәғәттәр буйынса клубтар, түңәрәктәр, кафелар һәм башҡалар ойоштороу өсөн средстволарҙы, биналарҙы ҡайҙан табырға? Белгестәр, предприятие етәкселәре араһынан кем ысынтылап ярҙам итә ала?

А. Байгилдина: Клубта йәштәр хужа булырға тейеш. Шуға ла культура усаҡтарының күпселек осраҡта комсомолдың иғтибарынан ситтә ҡалыуы осраҡлы түгел. Культура-ағартыу работниктарына ғына һылтанырға ярамай, икенсе яҡтан, бер кем дә уларҙың эшен алмаштырырға тейеш түгел. Мәктәпте бөтөп кенә клуб мөдире булып эшләүсегә ҡулында диплом, хатта, йәмәғәт профессиялары факультетын тамамлау тураһында таныҡлыҡтары булған ауыл белгестәрен, уҡытыусыларҙы ойоштороуы бик ҡыйын. Хатта байрамға концерт әҙерләүгә кешеләрҙе ылыҡтырыу ҙа ҙур ҡыйынлыҡ тыуҙыра. Был һәр ерҙә булмаһа ла, район үҙәгендә шулай. Клубта эшләрлек кеше юҡ. Район культура йортонда буш урындар булһас, бәләкәй ауылдар хаҡында әйтеп тораһы ла юҡ. Бөгөн культура работнигы һөнәренә эйә булған кешеләрҙе табыуы ҡыйын, сөнки йәштәр культура-ағартыу училищеларына, сәнғәт институттарына бармай. Был — дөйөм проблема. Ләкин нималер эшләргә кәрәк. Бөтәһенән элек, йәштәрҙең, һәләтле, дәртле, төрлө һөнәр кешеләренең ярҙамы кәрәк. Буш ваҡытты культуралы үткәреү бөтә халыҡ эше бит ул.

А. Валявин: Әгәр клуб работниктары бында көнө-төнө була алмай икән, беҙгә лә күберәк ышанһындар.

Н. Димөхәмәтова: Дискотеканы хужалыҡ иҫәбенә әйләндереп, түләүле итергә кәрәк. Ул саҡта тәртип артыр, моғайын. Тик бер дәрт менән генә алыҫ китеп булмай. Яҙыуҙары менән кассеталар, дискотека аппаратураһы, төҫлө яҡтылыҡ биреүсе музыка һәм башҡалар кәрәк.

А. Байгилдина: Уны түләүле итерҙән алда дискотеканы паспортлаштырырға кәрәк. Кисәләр үткәреү сценарийҙары кәрәк. Йәштәр араһында рок-музыканы яратыусылар күп. Культура бүлеге методисы, әгәр кәсенән килһә, ярҙам итәсәк.

М. Рәхмәтуллин: Ундай энтузиастар һәр коллективта бар. Беҙҙең РАПО-ла ла хәҙерге музыканы аңлаған, шундай сценарий әҙерләүгә һәләтле йәштәрҙе табырға була. Бер нисә сценарийҙы аттестация комиссияһына тәҡдим итергә мөмкин. Сөнки дискотекалар клубта ғына түгел, ҡыҙыл мөйөштәрҙә лә үткәрелә.

АНОНС: Дискотека программаһының иң яҡшы сценарийына конкурс иғлан ителә. Иң яҡшы сценарий тыуҙырыусыларға сығымдарҙы үҙ килемең менән ҡаплау методында эшләүсе түләүле дискотекалар үткәреү хоҡуғы бирелә.

Редакциянан: «Түңәрәк өҫтәл» әңгәмәһендә ҡатнашыусылар дискотекалар өсөн ҡорамалдарҙы посылторг базаһы аша алдырыу мәсьәләһен тикшерҙе. Культура бүлеге аша А. Валявинды Сибай ҡалаһына консультацияға, дискоклубтарҙың ыңғай тәжрибәһен өйрәнеү өсөн командировкаға ебәрергә булдылар. Дискотека үткәреү өсөн бина мәсьәләһе хәл ителгән. Культура бүлеге планында район үҙәгендәге культура йортоноң фойеһын дискоклуб итеп үҙгәртеп ҡороу ҡаралған. Шулай уҡ иҫке паркта, йә «Уңыш» стадионында, йәнһә РДК территорияһында танса майҙансығын эшләү проблемаһы тикшерелде.

АНОНС: Һәр комсомолец фәҡәт үҙе ҡатнашырға, ә ситтән күҙәтеүсе булып ҡалырға тейеш түгел. Танса майҙансығы тураһындағы мәсьәләне бөтә йәштәр коллективтарында тикшереү тәҡдим ителә. Паркты йәки ял зонаһы итеп булырлыҡ башҡа зонаны ҡорамалландырыуға кем тәүәккәлләп тотонор? Әйҙәгеҙ, үҙеңде конкрет эштәрҙә күрһәтеү мөмкинлеге бирелә.

Т. Алтынбаев: 2—3 урында йәйге танса майҙансығы эшләргә мөмкин. Ләкин был эште һуңлаттыҡ. Бер айҙан, ай ярымдан сезон тамамлана. Эште яҙға ҡалдырабыҙ. Теләк булһа, хәҙер ҙә бер ни ҡәҙәр эш башҡарырға мөмкин. Бөгөн бинала ойошторолоусы тансалар тураһында уйларға кәрәк.

А. Байгилдина: Мин танса кисәләрендә үҙ хужаларының булыуы яғында. Әйтәйек, һәр шәмбе һайын билдәле бер комсомол ойошмаһы программа әҙерләй, кисәләге тәртипте лә үҙ өҫтөнә ала. Әлбиттә, дружинниктарға, милицияға эшен активлаштырырға кәрәк.

А. Валявин: Тансалар түләүле булырға тейеш. Ул саҡта тәртип яҡшыра, йәштәр кисәлә активыраҡ ҡатнашасаҡ. Татыр-Үҙәк ауылында шулай эшләнде. Унда танса үткәреүҙән килгән аҡсаға вокаль-инструменталь ансамбль. хатта төҫлө яҡтылыҡ биреүсе музыка өсөн ҡорамалдар таба алдылар.

Хәбәрсе: Ә беҙҙә йәштәр кафеһын асырлыҡ мөмкинлек бармы?

Т. Алтынбаев: Теләк бар. Бинаһы ла табылды. Быны өсөн «Таналыҡ» ҡунаҡханаһының әлегә 25 кешегә иҫәпләнгән буфетын файҙаланырға мөмкин. Әгәр унан артыҡ әйберҙәрҙе сығарһаң 50-ләп кеше урынлаша ала. Хәҙергә райпо комсомолецтары ғына инициатива менән сығыш яһаны.

Р. Ғәббәсова: Райпо идараһы председателе Никифоров иптәш менән ҡорамалдар, менюҙағы аҙыҡ-түлектең тейешле ассортименты тураһында һөйләшеү булды. Мөмкинлектәр бар. Кафе-бар хужалыҡ иҫәбендә эшләйәсәк.

А. Байгилдина: Кафе өсөн дискотека аппаратураһы тураһындағы мәсьәләне комсомолдың өлкә комитеты аша хәл итергә кәрәк. Сөнки был дискоклуб культура бүлеге базаһында ойошторолмай, әммә яҡтылыҡ биреүсе музыкабыҙҙы ваҡытлыса ташырып тора алабыҙ.

Р. Юлдашбаева: Ләкин бинаны ярашлы итеп йыһазландырырға кәрәк. Средстволарҙы ҡайҙан табырға?

Н. Димөхәмәтова: КСК-ның средстволары бар. Ә быны эшсе ҡулдар кәрәк. АХСМУ-ның ташсылары, балта оҫталары һәм бүтән ойошмаларҙың йәштәре ярҙам итергә тейеш. Улар шул өмәләрҙә нисек ҡатнашасаҡ, бинаны үҙ кисәләре өсөн арендаға алыу хоҡуғы шуға бәйләнгән.

А. Байгилдина: Мин Стәрлетамаҡ, Учалы ҡалаларының йәштәр кафеларының эш тәжрибәһе менән ҡыҙыҡһындым. Көндөҙ ашхана, ә кискеһен өҫтәмә ҡорамалдар ҡуйып, яҡтыртылып, бик уңайлы кафе-барға әйләнә. Саҡырыу билеты таратыла. Кисәнең бөтә программаһы, хеҙмәтләндереү, тәртип бинаһы арендаға алыусылар яуаплылығында. Кафе сығымдарҙы үҙ килеме менән ҡаплау принцибында эшләй.

Хәбәрсе: Әммә кафе ла буш ваҡытты ойоштороу мәсьәләһен тулыһынса хәл итмәй. Һәүәҫкәрҙәр берекмәләре йәки мәнфәғәттәр буйынса клубтар тормошҡа активыраҡ үтеп инә.

А. Байгилдина: Беҙҙә бер ни тиклем тәжрибә бар. Район үҙәгендә «Алмамышша» спорт клубы, Уфимск поселогында мәнфәғәттәр буйынса «Ровесник», «Хужабикә» һәм башҡа клубтар асылды. Уларҙың эшендә бөтәһе лә аҙағына тиклем уйланмаған.

Н. Димөхәмәтова: Күптән түгел комсомол ойошмаларында клуб эшмәкәрлеге, буш ваҡытты ойоштороу мәсьәләләре буйынса анкета тултырыу сараһы үткәрелде. Һөҙөмтәләр күрһәтеүенсә, күптәр һәүәҫкәр театр, бал бейеүҙәре, аэробика, шиғриәт, халыҡ йырҙары һәм башҡалар менән шөғөлләнергә теләй. Ләкин был турала коллективтарҙың үҙҙәрендә конкрет һөйләшергә, үҙе артынан башҡаларҙы эйәртергә һәләтле кешеләр табырға кәрәк. Комсомол райкомы янында — «Йәш ғаилә» клубы, хәрби комиссариат янында — допризывниктар клубы, физкультура комитеты янында спорт клубы асырға мөмкин.

Ф. Мәжитова: Беҙҙә шиғриәт һөйөүселәр клубын асыу теләге бар. «Хужабикә» клубында ҡатнашыуҙан да баш тартмайбыҙ.

Р. Солтанова: «Хужабикә», һәм «Йәш ғаилә» клубтарын төҙөү мәсьәләһен ҡатын-ҡыҙҙар советтары хәл итергә тейеш. Был проблеманы район ҡатын-ҡыҙҙар советы ултырышында тикшерҙек. Хәҙер пенсионерҙар, үҙебеҙ менән бергә эшләгән коллегалар араһынан был эшкә ныҡлап, мауығып тотонорға һәләтле кешеләрҙе эҙләргә кәрәк. Ветерандар советына ла үҙҙәренең һәүәҫкәр берекмәһен төҙөү тураһында уйларға кәрәк.

Т. Алтынбаев: Мәктәпте лә иҫтән сығарырға ярамай. Түңәрәктәр, секциялар йәштәрҙең буш ваҡытын үткәреүҙең бөтә проблемаларын хәл итә алмай. Уҡыусылар һәр йәһәттән дәртле, күңелле шефтарҙы көтә.

АНОНС: Йәштәр коллективтарында «эш кейемендәге вожатыйҙар»-ҙы мәктәптәргә ебәреү тураһындағы мәсьәләне тикшереү тәҡдим ителә. Быны мәктәптә профессиональ йүнәлеш биреүҙә лә файҙаланырға мөмкин. Ләкин иң мөһиме — хоҡуҡ тәртибен боҙоуҙы әҙәйтеүгә, мәктәп йәштәренең уҡыуҙан тыш ваҡытын файҙалы итеп үткәреүгә өлгәшеү.

Редакциянан: «Түңәрәк өҫтәл» әңгәмәһендә ҡатнашыусылар мәсьәләләргә әҙер ҡарарҙар табыу маҡсатын ҡуймаңы. Был осрашыу киләһе осрашыуға сәбәпсе булырға тейеш.

Материалдарҙы редакцияның хаттар бүлеге мөдире Р. СОЛТАНГИЛДИНА. әҙерләне.

Редактор урынбаҫары Ф. М. ҠОҘАБАЕВ.

ЙӘРМИНКӘГӘ САҠЫРАБЫҘ

22 августа иртәнге сәғәт 10-да Бүребай поселогының үҙәк майҙанында промышленность һәм аҙыҡ-түлек тауарҙары һатыу буйынса йәрминкә үткәрелә.

Райпо идараһы.

БЕҘҘЕҢ АДРЕС: Аҡъяр ауылы, Сиҙәм проспекты, 37.

Телефондар: редактор—2-11-95, редактор урынбаҫары, яуаплы секретарь—2-15-95, партбүлек—2-13-97, ауыл хужалығы бүлеге һәм радиохәбәрсе—2-14-95, хаттар бүлеге—2-13-95, фотохәбәрсе—2-14-98, типография директоры—2-15-62, цех—2-14-87.

Газета аҙнаһына өс тапҡыр: шишәмбе, кесаҙна, шәмбе көндәрендә башҡорт һәм рус телдәрендә сыға.

Орган Хайбуллинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов БАССР.

Башҡорт АССР-ы Нәшриәт, полиграфия һәм китап сауҙаһы эштәре буйынса дәүләт комитетының Хәйбулла район типографияһы. Тираж 2646. Заказ № 923.